

Rozwój
Biblioteki i Czytelnictwa
we Władysławowie

opracowała
Helena Śliwińska
Uier. Miej. Bibl. Publ.

I Pruski zabór ziemi Kaszubskiej.

Na rozwój czytelnictwa na terenie dzisiejszego Władysławowa podobnie jak i na całym Pomorzu w okresie pruskich zaborów, szczególnie pod koniec XIX w. i na początku obecnego stulecia (do zakończenia I wojny światowej) decydujący wpływ miała świadoma polityka zaborców - władz pruskich zwrócona przeciwko narodowi polskiemu, przeciwko polskości tych ziem.

W tym też celu władze za wszelką cenę dążyły przede wszystkim do zerwania więzów łączących ziemię Kaszubską z resztą Polski, przy równoczesnych wysiłkach skierowanych na germanizację Pomorza i zasiedlenie kolonizatorami niemieckimi. Bolesnym dla ludu Kaszubskiego ciosem było usunięcie języka polskiego w szkołach podstawowych w roku 1887 i nauczanie religii w języku niemieckim. Zarządzenie to poprzedzono usunięciem języka polskiego z sądownictwa.

Od tego czasu szkoła miała stać się narzędziem germanizacji młodego Kaszubskiego pokolenia, a używanie polskiej mowy karane było administracyjnie. To i szereg innych przedsięwzięć rządu pruskiego zwróconych przeciwko Kaszubskiemu ludowi polskiemu, od wieków zamieszkującego bałtyckie wybrzeże, nie odniosły jednak pożądanego skutku, wręcz przeciwnie - świadomość narodo-

wa poczęła się ze zdwojoną energią rozwijać.
Niewątpliwie - poważny wpływ na rozwój tej świadomości wywierało rozpowszechniające się w tym okresie czytelnictwo Księgiek, Kalendarzy i czasopism w języku ojczystym. Pod strzechy osad rybactkich drafiąg dzieła pisarzy i poetów polskich, które chętnie czytane są przez miejscową ludność.
Do znanych na tym terenie w omawianym czasie autorów wymienić należy szczególnie:
Adama Mickiewicza, Ignacego Kraszewskiego, Elżbę Orzeszkową, Marię Konopnicką, Bolesława Prusa, Henryka Sienkiewicza (z Trylogią, „w Pustyni i Puszczy”, nowellami), Stefana Żeromskiego;
znane były Kazań Piotra Skargi i.t.d.
Trafiały się też Księgi i inna piśmiennictwa opiewające całą historię polską i poszczególne wydarzenia z dziejów Polski, o powieści o Kolumbie i odkryciu Ameryki, „Chata wuja Tome” i szeregi innych.
Pojawiają się również utwory piśmiennictwa rodzimych, spośród których trzeba wymienić zbiór prac etnograficznych Floriana Ceynowy pt. „Skarb Łaszczyńskiego mowa” zawierający pieśni, bajki, powiastki i opisy zwyczajów ludu Łaszczyńskiego oraz Księgi Jarosza Derdowskiego p.t. „O panu Czorskim, co do Pucka po sece jachół.”
Rozpowszechniona była także literatura o treści religijnej; Księgi i Kalendarze o tej tematyce zachowywały się w wielu domach przez całe lata

niewoli pruskiej i niekiedy one stanowiły wyjątek
literaturę czytaną po kilka razy przez pokolenie.
W odczynie do „Rodzin Polskich po dworach i cha-
łach” z dnia 16 października 1869 roku - z okazji
podjęcia nowej edycji Wzorn Piotra Skargi -
redakcja „Przyjaciela Ludu” z Chetmna m. in. pise-
ła: „Od trzechset lat Żywoty Świątych x Piotra
Skargi są skarbem Polskich rodzin przez wszystkie
stany. Książka ta pierwsze rozbudziła i rozbudza
dotąd cięłość i chęć do czytania nawet utęchłych,
którzy z trudnością zbierali głosy na wyrazy
tamci się jeszcze nie przestali, a treść ich w zły
i dobrych czasach prawdziwym obrokiem duchow-
ym bywała...”

Poważne znaczenie w budzeniu świadomości na-
rodowej wywarły gazety i czasopismo, wydawane
na Pomorzu w latach 90-tych ub. wieku. Wielką
popularnością cieszyły się „Gazeta Grudziądzka (1894)
„Gazeta Solańska” (1891) wraz z późniejszym do-
datkiem Literackim w gwarze Łaszczyńskiej p.t.

„Dziśba” (1905), „Pielgrzym” z Pelplina; cytowany
już „Przyjaciół Ludu”, „Przyjaciół Rodziny” (1895).
16 stronicowy ilustrowany tygodnik dla ludności
poświęcony nauce rozrywce i zabawie. Prenume-
rowana m. in. na pocztę w Swarzewie „Gazeta
Grudziądzka” w ilości od 80 egzemplarzy docierała
do ok. 30 rodzin w Wielkiej Wsi. Niemniej popu-
larna była „Gazeta Solańska” oraz „Pielgrzym”

które roznoszone przez listonosza do wszystkich
otulicznych wsi, trafiły również do Wielkiej Wsi.
Polska prasa spełniła zatem poważną rolę w walce
z prowadzoną przez Bismarcka akcją „Kulturkampf”.
Opisany stan rzeczy na terenie Wielkiej Wsi stano-
wił jedyną formę czytelnictwa w owych czasach.
O zorganizowanym czytelnictwie prowadzonym
przez biblioteki czy organizacje kulturalno-
oświatowe (i religijne) nie może być mowy,
gdyż formy takie w zasadzie nie istniały oprócz
pewnej działalności kulturalno-oświatowej
prowadzonej przez duchowieństwo przy kościo-
łach.

II. Odzyskanie niepodległości i okres międzywo- jenny. Okupacja hitlerowska

Wtedy po blisko 150 latach niewoli pruskiej Polska odzyskała niepodległość znowu rozbrzmiał polski język; przystąpiono do organizacji polskiej administracji, polskiego szkolnictwa, polskiego życia kulturalnego. Ustalone traktatem wersalskim w 1919 roku granice nowego państwa polskiego na naszych ziemiach etnicznych obejmują także Krótki odcinek bałtyckiego wybrzeża z całym nadmorskim brzegiem ziemi pruskiej. Po oficjalnym przyłączeniu wybrzeża pod polską administrację w d. 10 lutego 1920 r. najważniejszym zadaniem wśród państwowych jest przywrócenie polskości odzyskanym ziemiom. Jednym z zadań w dziedzinie oświaty jest udostępnienie ludności polskiej ksiąg.

Na terenie dawnej wsi sołeckiej Wielka-Wieś przynależnej do gminy w Strzelnie przystąpiono do organizacji biblioteki. W pierwszym roku niepodległości w zorganizowanej szkole podstawowej z inicjatywy kierownika szkoły Sobczaka powstaje biblioteka z ksiąg zebranych od mieszkańców, której dalszy rozwój następuje w kolejnych latach ze skier. szkoły Marienne Sobczak (r. 25-33) i później Wtedy dobrze pracującą biblioteczkę (w latach 33-39) prowadziiona ówczesnego kierownika szkoły, znanego obecnie

dziennikarza Alfreda Świerkosa. Biblioteka ta mimo, że mieściła się w szkole udostępniała swe książki wszystkim chętnym, którzy chcieli z niej korzystać.

Obok wymienionej biblioteki zorganizowana została przez Towarzystwo Czytelni Ludowych z Wejherowa w roku 1920 inna biblioteka dostępna mieszkańcom Wielkiej Wsi w Swarzewie, w której Antonina Pronobis dysponowała księgozbiorem w ilości ok. 200 książek.

W pierwszych latach ok. roku 1923-24 powstała także w Wielkiej Wsi biblioteka zorganizowana przez Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej, kierowaną się w dołku Bolesławem Jędralskim. Jej istnienie podobnie jak i dwu pozostałych bibliotek trwało do wybuchu wojny.

Inaczej rozwój życia kulturalnego okolicy Wielkiej Wsi i Półwyspu Helskiego nastąpił z chwilą oddania do eksploatacji nowopobudowanej linii kolejowej z Pucka na Hel w latach 1922-23. Od tego bowiem czasu datuje się rozwój ruchu turystyczno-leśnikowego; w roku 27 w Wielkiej Wsi istnieje ponad 100 pokoi dla letników w chatach oraz 2 pensjonaty, rozwija się powstające osiedle letniskowe w Hallerowie. Chcąc zapewnić właściciwy wypoczynek letnikom, gospodarze wyposażają swoje domy w mienie czy

bardziej bogate zbiory Księgi. W ten sposób rozwija się nieorganizowana forma wypożyczenia Księgi, a co za tym idzie i czytelnictwo i to obejmujące zarówno ludność przybyłą nad morze czasowo jak i ludność miejscową.

Charakter zajęcie miejscowej ludności głównie rybactwo (na przelomie roku 1938-39 wieś liczyła 57 rodzin rybackich w ilości ok. 290 osób, co stanowiło ok. $\frac{3}{4}$ ogółu mieszkańców) sprawiło, że obóz powstałego portu rybackiego w roku 1938 ówczesna Liga Morska buduje Dom Rybaka (dzisiejszy budynek Prez. M.R.N.). Kierownik tej placówki - Heleniński z Wyherowa prowadzi m. in. także szeroką działalność kulturalno-oświatową, obejmującą czytelnictwo. Powstała tu biblioteczka, gromadząca ok. 1000 Księgi, prowadzi Helena Lortas.

Warto podkreślić fakt, że w okresie międzywojennym teren dzisiejszego Władystawowa obejmujący 3 jednostki administracyjne Wielką Wieś Kalkerową i Władystawowo (od 38 roku port wraz z kolonią rybacką) wyposażony był w trzy zorganizowane biblioteki i szereg drobnych punktów wypożyczenia Księgi, stwierdzić należy, że sprawie czytelnictwa poświęcono wiele uwagi. Niewątpliwie zachodziła wtedy społeczna potrzeba organizacji sieci bibliotek i możliwości uzyskania Księgi do czytania, dlatego

władza administracyjna i organizacje społeczne zwracały na popularyzację czytelnictwa wśród ludności odpowiednią uwagę, ale z drugiej strony takie czytelnicy domagali się udostępnienia im polskich ksiąg.

O ile w okresie zaborów prasa polska odgrywała bardzo poważną rolę dla społeczeństwa, o tyle teraz w okresie niepodległości zdobycie gazety i zaprenumerowanie jej nie przedstawiało większych trudności. Fakt ten sprawił, że czytano zarówno prasę pomorską jak i Krajową.

Nieszczęsny wybuch wojny i zajęcie Kraju przez Niemców pociągnęły Dres rozwoju życia polskiego. Niemcy ze szczególną skrupulatnością przystąpili do likwidacji polskości m. in. działacze społeczni w dużej mierze zostali odizolowani od społeczeństwa w obozach koncentracyjnych, wielu z nich poniosło śmierć. Tuż po zajęciu terenów ówczesnej Wielkiej Wsi w połowie września 1939 r. przystąpiono do likwidacji - w ramach ożywionego Kulturkampf - wszystkiego co polskie. Akcja ta przewidywała także zniszczenie polskich czytelników i ksiąg. Zniszczone księgozbiory w szkołach i biblioteczce Domu Rybaka wyrzucano na śmieć z przeznaczeniem ich na mękulaturę. Niektóre części zbiorów jednak z narażeniem życia zostały w ostatecznej chwili zabrane i ukryte przez

miejscową ludność. Niektóre Księgi ponownie
po wyzwoleniu w 1945 roku trafiły do bibliotek.
Mimo, że polryjoni czytano polskie Księgi -
oficjalnie jednak polskie czytelnictwo w okresie
okupacji nie istnieje.

III Wyzwolenie spod okupacji i organizacja powojennego czytelnictwa

A. Lata 1945-1953

I początkiem 1945 roku, po ciężkich latach okupacji niemieckiej, cały kraj zostaje wyzwolony. Wojna zostaje zakończona. I znowu tym razem wtądże ludowa przywraca nadmorskiej ludności Kaszubskiej polskość..

Wielka Wieś w pojęciu administracyjnym - gromada podporządkowana zostaje gminie Strzelno. W dalszym ciągu mimo istnienia nowoczesnego portu rybackiego i skromnego zaplecza przetwórczego, liczy niewiele, bo od 400 mieszkańców rekrutujących się głównie z rodzimej ludności Kaszubskiej. Jednak z każdym następnym rokiem uwiadacza się rozwój tej miejscowości tak gospodarczo - ekonomiczny, jak też społeczny i kulturalny. W pierwszym okresie ośrodkiem życia kulturalnego we wsi jest szkoła. Wraz z jej organizacją zespół w składzie: kierownik szkoły Ostrowski (lata 1945-47) oraz nauczyciele Szmidt i Jobkowski w ramach organizacji życia kulturalnego kompletuje bibliotekę liczącą ok. 1000 tomów. Ona to w tym czasie stanowi właściwie jedyne miejscowe źródło wypożyczenia ksiąg. W następnych latach około roku 1950, kiedy w zarządzanym przez L.P.L. Domu Rybaka powstaje placówka kulturalna (i kino)

również i tu organizuje się wypożyczalnia Książek. W latach 1952-53 przeprowadzona zostaje selekcja Książek znajdujących się w bibliotece szkolnej, po której Książgoczbior zostaje przekazany do gminnej biblioteki w Strzelnie. Z chwilą jednak utworzenia we Władystawowie Gminnej Rady Narodowej (1.VII 52r., kiedy to gmina liczy ok 1300 mieszkańców) zostaje w budynku Prez. Sm. Rady Nar. utworzona biblioteka gminna. Równocześnie z chwilą powstania rozwoju przedsiębiorstw rybackich we Władystawowie Spółdz. Pr. Ryb. Mor. „Gryf” - 1.I 52r. samodz. Przedz. Pot. i usług Ryb. „Szkluner” prowadzone do życia 1.I. 53 z.d. P. „Arty” tworzone są biblioteki zakładowe.

Pewną ale przerwę w działalności w zakresie prowadzenia bibliotek wykazuje też już dom wypoczynkowy Kolejarzy („Rybitwa”) i ośrodek sportowy w Cetniewie. Tak więc ruch oświatowy i czytelniczy w pierwszym okresie po wyzwoleniu prowadzony jest niesystematycznie przez kilku gospodarzy.

B. lata 1953-1963

Z chwilą uruchomienia w dniu 30 marca 1953r. Gminnej Biblioteki Publicznej podległej Powiatowej Bibliotece w Wejherowie w gmachu Prezydium Sm. R. N., a prowadzonej przez Łofię Haziłę w skromnym jednoizbowym prymitywnym lokalu zanotować należy powstanie i początki obecnie istniejącej biblioteki.

Gminna Bibl. Publ. prócz biblioteki we Władystawowie prowadzi też stałe punkty biblioteczne w Mechowej i Swarzewie oraz sezonowo w Celniewie, wykazuje też działalność w zakresie kulturalnym - bierze m.in. udział w IV Konkursie czytelników wiejskich, we współzawodnictwie itp. Pod koniec pierwszego roku działalności biblioteka dysponuje 300 tomami własnymi oraz 793 tomami wypożyczonymi z Bibl. w Wejherowie Łgornie zatem dysponuje ponad 1000 książkami, z których korzysta ok. 240 czytelników.

Poza wymienioną bibliotekę istnieją także punkty przy Świdlicy „Arki” i „Gryfu”.

Następny rok 1954 - charakteryzuje się mierzalnym wzrostem ilości książek, które przekierowane tu zostają z Bibl. Sm. Sp. Samopomoc Chłopska w Strzelnie. Coraz szerszy staje się zasięg biblioteki, korzystają z niej już pracownicy sąsiednich P. G. R. oraz rolnicy ind. naukowcy zostaje także kontakt z istniejącymi bibliotekami

zakładów pracy. Jedną z nich Bibl. „Arki” posiada w tym okresie 2 punkty t.j. w Domu Rybaka i punkt zaopatrujący w książki rybaków na Kutrach. Oba zrzeszają ponad 300 czytelników.

W ramach działalności kulturalno-oświat. w roku 1954 z okazji X-lecia P.R.L. Bibl. Gromadziła bierny udział w Ogólnopolskim Konc. Czyt. Wiosennych, organizuje także szereg występów artystycznych, wystawy, uruchomione zostaje stoisko sprzedaży książek (w dniach Ośw.-Ks.-Prasy) i t.d.

1. I. 1955 r. Gm. Bibl. Publ. we Władystawowie przechodzi pod opiekę Powiat. Bibl. Publ. w Puławie. Biblioteka zostaje także przemianowana na Osiedlową Bibliotekę w wyniku powstania w kwietniu 55 roku Osiedłowej Rady Narodowej. Lata 1955-56 charakteryzują się dalszym wzrostem ilości tomów, oraz wzrostem ilości czytelników, równocześnie jednak wskutek częstych zmian kierowniczej biblioteki (rezygnacje, brak przygotowania do zawodu itp.) następuje brak zainteresowania rozwojem biblioteki pod względem technicznym (wypożyczeń i organizacyjnym). Trudności pracy pogłębia jeszcze fakt, że występuje wielka płytność wśród czytelników, wielu też zamieszkuje poza Wło-wem. Mimo tych przeszkód jednak

obszarowej się pracą propagandowo-kulturalną
wyrażającą się choćby zorganizowaniem 6-ciu
zespołów czytelniczych, w tym zespół społeczno-
polityczny, samokształtzeniowy i artystyczno-
teatralny (przygotowano sztukę „Lełoty”)
Zmiany jakie nastąpiły w Kraju po roku
1956 odbiły się też na zmianie form pracy
biblioteki co w efekcie spowodowało niewielki
spadek ilości czytelników i ilości wypożyczeń
(w r. 56 - 461 czyt., r. 57 - 394 czyt.
r. 58 - 234 czyt.)

W roku 1957 prócz Bibl. Osiedlowej działała
Biblioteka prowadzona przez Radę Zakł.
„Szklarnia” Sp.-ni „Gryf” która wkrótce zostaje
zlikwidowana z powodu braku lokalu.

Os. Sport. w Cetniewie, który początkowo
stanowił filię biblioteki publicznej (do r. 58)
Rodzi się teraz myśl połączenia istniejących
bibliotek, która jednak obecnie głównie
wskutek braku odp. lokalu i braku zaintereso-
wania nie zostaje zrealizowana. W dalszym
ciągu prócz pracy zasadniczej (wypożyczanie)
biblioteka wykazuje się pracą kulturalną;
zorganizowane zostaje wystawa rolnicza
(r. 1958), z okl. Roku Stowackiego (1959 r.),
ożolicznosciowe wystawy i stoisko z okazji
„Dni Oświaty”, Zgromadzenie w bibliotece dla ma-
łactwa, Zsigiel fachowo-morskich, historyczne

i nowości, dyskusje nad Księżkami, filmami, Konkursy typu „Zgaduj - zgadula i t. d.”

Wzrost czytelnictwa następuje znów od roku 1959, kiedy to Księgarnia obejmuje 2600 tomów, a liczba czytelników wynosi 365 w tym dzieci 130. W tym czasie Księgarnia „Szkunera” wynosi 1016 zł. Na ten rozwój złożył się między innymi fakt, że Bibl. Osiedl. zostaje przeniesiona do nowego Domu Rybaka, gdzie dysponuje o wiele korzystniejszymi warunkami do pracy, stąd teraz także rzeszom Letników, których liczba przekracza 500. W czasie przeniesienia biblioteki do nowego miejsca wydzielono Książki młodzieżowe, tworząc filię w szkole. I Kołci w roku 1960 następuje ostatecznie przejście Księgarni Redy Zekt. „Szkunera”. Tak więc Bibl. Osiedl. i „Szkunera” połączona w jedną całość prowadzi swą działalność w Domu Rybaka.

W następnym roku 1961 notujemy dalszy rozwój czytelnictwa w Wła-wie, ilość wypożyczeń poraz pierwszy przekracza 10.000 zł. co przy Księgarni bieżącym 3500 zł.

jest wielkim sukcesem. W tym okresie następuje ponownie przyłączenie działu młodzieżowego z filii w szkole. I okazji Dni Oświaty obok innych imprez zostaje zorganizowany dn. 27 maja Rybacki symf. kulturalny,

Który miał za zadanie ożywienie ruchu kulturalnego i czytelnictwa w powiecie puckim wśród załóg rybackich, pracowników lądowych i ludności Łaszuńskiej. Organizatorem Sejmiku prócz gospodarza PPUK „Szłuner” była Wojewi Miejs. Bibl. Publ. w Gdańsku, Wydz. Kultury PPRN w Pucku oraz Pow. i Miejska Bibl. Publ. w Pucku. W związku ze zmianą jako nastąpiła na stanowisku biblioteczki następuje też ożywienie biblioteki w innym zakresie. Prócz wprowadzenia zasady ogólnego dostępu do pól (Zaiały czytelnik-maige do dyspozycji szeregowe katalogi, przy pomocy biblioteczki, może sam wybierać książki), następuje częściowe uzupełnienie z funduszu „Szłunera” księgozbiorem nowościami, książkami młodzieżowymi i popularno-naukowymi, których biblioteka odczuwała dotychczas szczególny brak, tym bardziej, że z biblioteki w roku 1961 korzysta 290 wczasowiczów, 4 kolonie i 16 kutrów dalekomorskich. W tym roku biblioteka organizuje też szereg wystaw jak np. „nowości i wznowienie, BHP, 10-lecie Rewolucji Październikowej, „Jedziemy w Kosmos”, „Regionalizm Łaszuński”, „Książka techniczna na ty” i.t.d. Kolejny rok działalności, 10-ty rok biblioteki publicznej we Włocławcu jakim był rok 1962 wykorzystuje doświadczenia poprzednich lat.

Biblioteka ma do dyspozycji łącznie ponad 5000 t. skupia 624 czyt. w tym 260 dzieci.

Kość wypożyczeń przekracza 14 tys., co na jednego czytelnika czyni średnio 23 książki rocznie.

W dalszym ciągu Bibl. Pub. prowadzi 2 punkty

• Poczernino i Chatupy. W roku tym wzrasta

także ilość wypożyczających wczasowiczów, która wynosi obecnie 335 os. Aktualne rocznice i

wydarzenia znajdują również wyraz w pracy

Biblioteki - zorganizowana zostaje m. in. wystawa

pod nazwą „X wieków Gdańsk” oraz wystawa

poświęcona 50 rocznicy śmierci B. Prusa.

I wreszcie ostatni rok niniejszego opracowania

1963. Księgozbiór liczy łącznie 6021 pozycji

z ewidencjonowanych (w tym 2055 książek stanowi własność „Staluzera”) z którego korzysta stale

795 czytelników we Władystawowie oraz w pro-

wodzonych punktach w Poczerninie, Chatupach

i Cetniewie (P.G.R.) łącznie w tym roku wypoży-

czone 20.077 książek (18366 we Władystawo-

wie, pozostałe wypożyczone w punktach), co daje

średnio 25,1 książek na 1 czytelnika rocznie.

Oprócz czytelników stałych z biblioteki korzy-

stają też letnicy, których w tym roku zarezo-

wano 588, oraz 2 Kolonie. Prócz pracy w za-

lresie prowadzenia Księgozbioru i wypożyczeń

zarezerwowano następującą działalność:

w ramach pracy z czytelnikami - praca zespołu

regionalnego i plastycznego

w zakresie popularyzacji czytelnictwa -

wystawy z okazji 1000 lecie Państwa Polskiego

wystawa prac zespołu dziecięcego

wystawa z ok. 20 lecie Lud. Wojsko Pol.

oraz pogadanki 20-lecie L.W.P w literaturze

osiągnięcie nauki radzieckiej

omówienie nowości literackich itp.

Pozza bibliotekę Publiczną, której dzieje zostały szeregowo omówione na terenie Władysławowa i najbliż. okolicy istnieje także punkt biblioteczny prowadzony przez Ośrodek Sportowy w Cetniewie oraz dom wypocz. „Rybitwa” w Wło-wie.

Z bibliotek tych (zomknitych) korzystają użytkownicy wymienionych ośrodków.

Działalność biblioteki mimo szeregu trudności wyrażających się przede wszystkim skromnym pomieszczeniem i nieodpowiednimi warunkami lokalowymi, w ciągu ostatnich lat wywarła niewątpliwie pozytywny skutek w dziedzinie rozwoju intelektualnego mieszkańców Wło-wa i najbliższej okolicy. Proces przemiany charakteru miejscowości z dawnej skromnej wioski rybackiej w osiedle a następnie miasto o charakterze przemysłowym (przemysł rybny) i letniskowym jakże nastąpił w stosunkowo krótkim okresie dokonany został także przy współudziale miejscowej biblioteki. Jednak rybacki charakter Wło-wa spowodował szereg trudności w pracy wypo-

zuczolni Księgiel - długotrwałe przebywanie rybaków
poza domem - na łowiskach, płynność kadru pracow-
niczych, duży procent dojeżdżających tu do pracy
i.t.p. uniemożliwia prowadzenie systematycznej pracy.
Wśród głównych mieszkańców - rybaków i pracowników
Włocławka. Jednakże potrafiąco temu częściowo
zaradzić przez wypisywanie Księgieł bezpośrednio
na Kłutry. Biblioteka wykonywała też swo-
ją działalność wśród ludności rolniczej, m.in., poprzez
prowadzenie punktów wypiszeń w Poczerninie,
Cetniewie (P. S. R.) i Chłapowie a także w poprze-
dnych latach w Swarzewie i Chłapowie. Nie ma też
tej roli spełniata sezonowo biblioteka wśród
wczasowiczów oraz na koloniach dziecięcych, które
na tym terenie są, tu licznymi gośćmi.

C. Rol 64 - XX Lecie PRL

Perspektywy rozwoju dzisiaj liczącego ponad 4000 mieszkańców miasta zakładają, że do roku 1980 miasto powinno liczyć 15 000 mieszkańców i oprócz działalności gospodarczej w dziedzinie przemysłu rybnego ma spełniać poważną funkcję letniskową, zakładając na bibliotekę poważne zadanie. Biblioteka Miejska powinna zapewnić swoim obywatelom możliwość korzystania z odpowiedniej liczby punktów bibliotecznych, położonych blisko osiedli mieszkaniowych, wyposażonych w bogaty i ciekawy zbiór. Władzostawowo promieniuje także - już obecnie - swym zasięgiem na pobliskie skupiska ludzkie na Kąpie Śwarzewskiej i części Półwyspu Helskiego. Ma zatem i wobec tych osiedli zobowiązanie umożliwienia korzystania z czytelni i wypożyczalni. Biblioteka musi też spełniać inną ważną społeczną rolę - musi stać się punktem samokształcenia i dokształcenia licznych pracowników tu zatrudnionych, co nakłada na personel biblioteki dodatkowe obowiązki.

Są to zadania na najbliższą przyszłość, które trzeba realizować. Obecnie zaś Miejska Biblioteka Publiczna skupia 2 księgozbiory - jeden stanowiący własność biblioteki, drugi ciągle powiększany należy do Rady Lokalowej P.P.U.R. „Szklana”,

Która wykazuje wiele troski o rozwój biblioteki.

Z takim bileasem Miejska Biblioteka Publiczna we Władystawowie zbliża się do rocznicy XX-lecia Polski Ludowej.

Rozwój czytelnictwa we Władystawowie obrazują poniżej:

1. tabela zawierająca dane statystyczne rozwoju biblioteki we Władystawowie w latach 1953 - 63, oraz

2. wykres dotyczący rozwoju biblioteki w wymienionym okresie.

Z DZIAŁALNOŚCI BIBLIOTEKI

ROK 1953. 30 marca otwarto Bibliotekę Gminną,
Kierowniczką jest pani Zofia HAZUKA.

ROK 1954. Od dnia 01.02. Kierowniczką pani Zofia
DETTLAFF. Księgozbiór liczy 1258 tomów.

ROK 1955. Kierowniczką pani Jadwiga GRUBBA.

ROK 1956. Od dnia 01.01. Kierowniczką jest pani
Ewa SULIMA.

ROK 1957. Od dnia 01.10. Kierowniczką jest pani
Jadwiga KWIDZIŃSKA.

ROK 1958. Księgozbiór liczy 2554 tomy. Z okazji
Dni Oświaty Książki i Prasy Biblioteka urządziła
Kiermasz Książek. Sprzedano 100 losów.

ROK 1959. Biblioteka przeniesiona do „Domu Rybaka”.
W czasie „Dni Morza” spotkanie z A. Nęclem.

ROK 1960. Kierowniczką jest p. J. CZERWIŃSKA.
Biblioteka dysponuje 3-ma salami: 1. Telewizor
i wystawy: „1000 Lat Polski”, „Marynarka Polska”,
wystawa Techniczna, Rolnicza, Zdrowia i BHP.
2. Wypożyczalnia, 3. Czytelnia. Wystawy pod
hasłami: „Przyjaźń Narodów”, „Chiny Ludowe”,
„NRD”, „ZSRR”, „Korea”, „Lenin”, „Rewolucja Paź-
dziernikowa”.

ROK 1961. Od dnia 01.02. Kierowniczką jest pani
Helena ŚLIWIŃSKA.

Wystawy: „Nowości i wznowienia”, BHP - człowiek
zdobywa śmierć, „Przyjaźń Polsko-Radziecka”,
„Rocznica Rewolucji Październikowej”, „Jedziemy
w Kosmos”, „Regionalizm Kaszubski”.

ROK 1962. Wystawy: „20-lecie PRL”, Dni Oświaty
pod hasłem „Polska Piękna, Gospodarcza i Kultu-
ralna”, „X wieków Odauka”, „Spotkanie z dzie-
ćmi, wystawka i konkurs nt. 50 rocznica zgonu
B. Prusa”, „Wrzesień - miesiąc Warszawy”. Spot-
kanie z Augustynem Nęclem.

ROK 1977. Od dnia 01.01. Kierownikiem jest pan
Janusz SZUMOCKI.

ROK 1979. Od dnia 15.X. Kierowniczką jest pani
Elżbieta ELLWART

ROK 1989. Od dnia 01.12. Kierowniczką jest pani
Zofia ADAMCZYK. - 31.12.2001

Rok 2002-1.01 Bożumita Ceynowa Kasprzyk

Dane statystyczne dotyczące rozwoju czytelnictwa we Władystawowie w latach 1953-63

	Stan złogów złogów	Ilość czytel- ni w złogach	Ilość wypo- życzeń	x Ilość punktów		Wypoz czynnik czytel- ni	Uwagi
				statystyk wzrostu	statystyk czytel- ni		
1953	1093	238	1735	Mechowo Swarczewo	7.3	30.11.53	uruch. Smierci Biłł. Pułł. podł. pow Biłł. Pułł. w Władystawowie
1954	1185	316	7618		24.1		
1955	1863	280	5405		19.3		Sm. B. P. przemienione zostało na Osiedł. Biłł. Pułł. podł. pow Biłł. Pułł. w Pułł.
1956	2872	461	4263	Chłopowo Chłupy	9.2		
1957	2708	394	3765	Chłopowo Chłupy	9.5		
1958	2508	234	2756	Chłupy	11.3		
1959	2600	365	3223	xx	8.8		Przeniesienie Osiedł. Biłł. Pułł. do domu Rybala Rozdzielenie dr. młodzi. - powstanie feli w szkole
1960	2980	828	6635	Poczerwino Chłupy	8.0		Przejęto całość księgozbioru Rady Łall. PPUR "szkole"
1961	3448	612	10634	Poczerwino Chłupy	17.3		Ponowne potęż. dr. młodzi. i przeniesienie do domu Rybala
1962	5177	624	14328	Poczerwino Chłupy	23.0		
1963	6021	795	20071	Poczerwino Chłupy Cotniw PGR	25.1		Osiedlono Biłł. - zostało przemianowane na Mijsłg Biłł. Pułł.

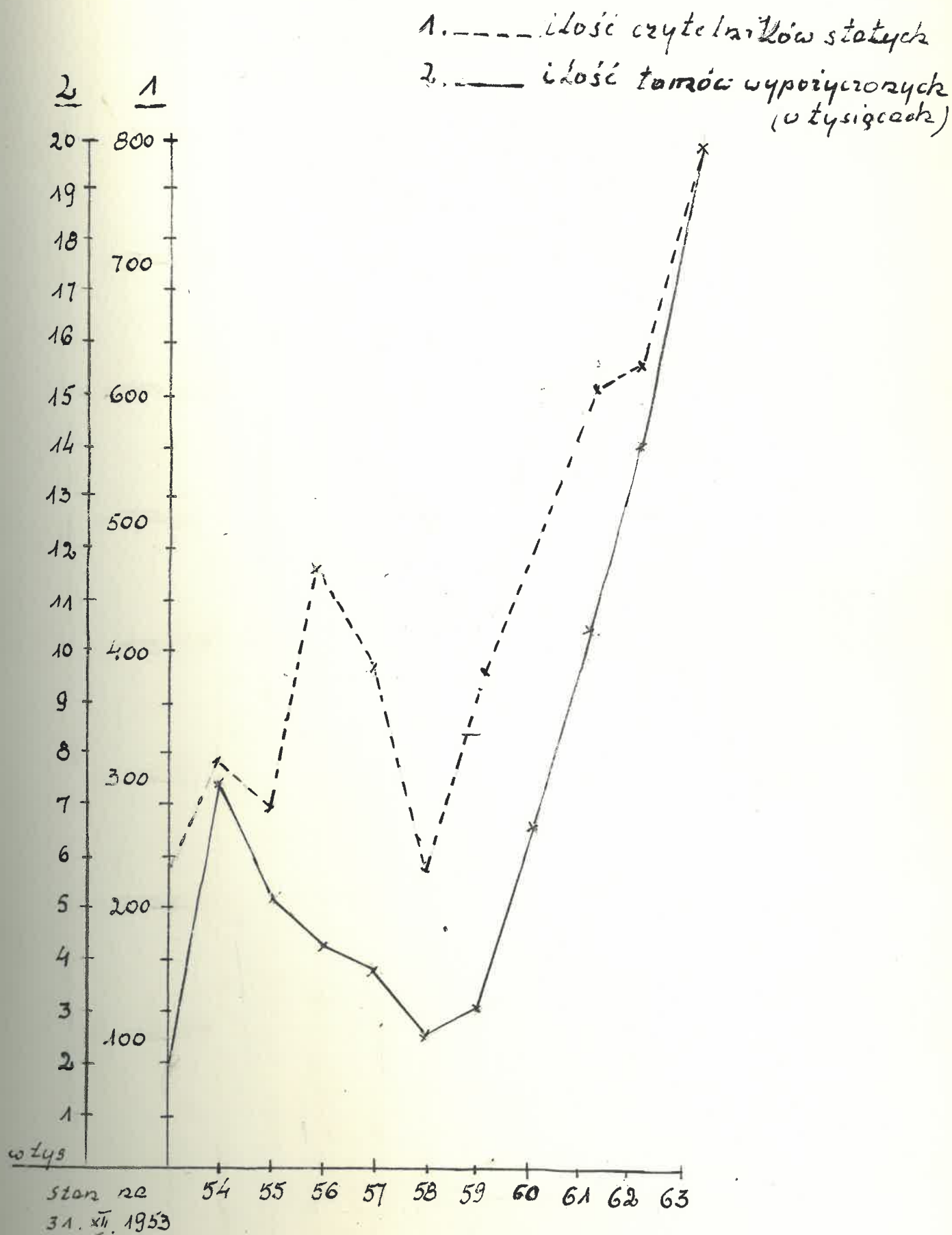
1. x Ilość punktów statystyk i sezonowych pow Biłł. we Władystawowie

2. xx Brak danych

3. xxx dane ogóln. czytelników sezonowych (letniaków)

Rozwój czytelnictwa we Włodystawowie

Wykres za II-gie X-lecie P.R.W

Źródłami do niniejszego opracowania historii czytelnictwa i rozwoju biblioteki we Władystawowie (dawniejszej osady rybackiej Wielka Wiew, osiedle letniskowego Halkerowo i portu na kolonii rybackiej Władystawowo) prócz wydawnictwa „Dzieje ziemi Puckiej” (Wactawa Odyniec (wydawnictwo Morskie Siedlone 1962r) i skryptu Augustyna Necla „I przeszłości ziemi Puckiej” (wydawnictwo Komitetu Obchodów 800 Lecię m. Pucka-Puck 1960) były relacje osób zatrudnionych w ruchu czytelniczym w okresie międzywojennym (m.in. Antonina Pronobis ze Swarzewa), w czasie wojny i po wyzwoleniu, relacje czytelników i starych (statycznych) mieszkańców Władystawowa a szczególnie Pawła Budziszę, jak też sprawozdania Biblioteki Publicznej we Władystawowie od roku 1953. Pomoc przy opracowaniu tego tematu okazał także inż. Łezimierz Matkowski, który zebrał wiele materiału i uporządkował

BIBLIOTEKA ZAKŁADOWA PPIUR „SZKUNER”

Biblioteka Zakładowa powstaje z chwili powołania są= modzielnego przedsiębiorstwa półowowego „SZKUNER” we Wta= dystawowie /z dawnego oddziału gdyniskiej „ARKI”/ z początkiem 1953r. Mieściła się ona początkowo w świetnicy zakładowej. Obejmowała ona swym zasięgiem zarówno pracowników lądowych jak i rybaków kutrowych. W 1954r. biblioteka prowadzi dwa punkty - jeden w Domu Rybaka, drugi zaś punkt zajmuje się zaopat= rzeniem kutrów w komplety wymienne książki. Oba one sku= piąją ok. 300 czytelników. W 1957r. bibliotekę tę przejmuje Rada Zakładowa PPIUR „SZKUNER” składa się ona głównie z książek beletrystycznych, popularno-naukowych i fachowych. W 1959r. biblioteka zakładowa liczy 1016 tomów. W tym też czasie do nowowzniesionego „Domu Rybaka” przeniesiona została biblioteka osiedlowa „Kłosa” w 1960r. przejmuje księgozbiór Rady Zakładowej. Od tej pory Biblioteka Osiedlowa (od 1963r. - Miejska / i Biblioteka Zakładowa prowadzą wspólną działal= ność w „Domu Rybaka”.

W 1961r. z okazji Dni Oświaty dnia 27 maja PPIUR „SZKUNER” i Wojewódzka, Powiatowa oraz Osiedlowa Biblioteka wraz z Wy= działem Kultury Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Pu= cku organizuje Rybacki Sejmik Kulturalny mający na celu m.in. ożywienie ruchu kulturalnego i czytelnictwa wśród załóg statków rybackich, pracowników lądowych i miejscowej ludności kaszubskiej. Wtedy także z funduszu „SZKUNERA” kil= krotnie powiększono księgozbiór biblioteki. Wśród korzysta= jących w 1961r. z biblioteki jest 16 załóg kutrów potawiają= cych ryby na Morzu Północnym. W 1962r. biblioteka ogółem liczy ok. 5000 tomów i 624 czytelników. Natomiast w 1963r. już ponad 6000 tomów /w tym 2055 książek „SZKUNERA”/ oraz 800 czytelników.

W roku 1966 /23 czerwca/ Biblioteka Miejska przejęła dodat= kowo zakładową bibliotekę techniczno-ekonomiczną, liczącą 1311 tomów. Ogółem biblioteka stanowiła własność PPIUR „SZKUNER” we Władystawowie liczy obecnie 4140 tomów. Część tego księgozbioru /ugrupowane wg specjalizacji /- przekazana została przez Bibliotekę do poszczególnych działów i komórek produkcyjnych przedsiębiorstwa. Działy te posiadają także upoważnienie do prowadzenia zakupu książek fachowych im potrzebnych, które następnie są ewidencjonowane w Biblio= tece. Biblioteka Zakładowa /wraz z Biblioteką Miejską/ ści= śle współpracuje z Biblioteką Powiatową w Pucku oraz w mia= re potrzeby z instruktorami, a także z Biblioteką Morską Instytutu Rybackiego w Gdyni.

W najbliższym czasie Biblioteka ma się w dalszym ciągu rozwijać, stoi jednak temu na przeszkodzie częściowo nie= odpowiednie wyposażenie Biblioteki.

H. Śliwińska.

Władystawowo, 28. X. 1966 rok.

Biblioteka państwa zastuchanych dzieci,
które kiedyś wyruszą pewne na morze, to zawsze -
moje ciębiecie miejsce na świecie.

Jestem tu
władysław 21.05.1885r.